

VYSOKÁ ŠKOLA BÁŇSKA – TECHNICKÁ UNIVERZITA OSTRAVA
EKONOMICKÁ FAKULTA

KATEDRA PRÁVA

Právní úprava dovozu do Evropské unie

Legal Regulation of Importations into the European Union

Student:

Jan Dubšík

Vedoucí bakalářské práce:

prof. JUDr. Vladimír Týč, CSc.

Ostrava 2012

Zadání bakalářské práce

Student: Jan Dubšík

Studijní program: Ekonomika a management

Studijní obor: Ekonomika a právo v podnikání

Téma: **Právní úprava dovozu do Evropské unie**
Legal Regulation of Importations into the European Union

Zásady pro vypracování

1. Úvod
2. Společná obchodní politika Evropské unie
3. Obecná ochranná opatření v oblasti dovozu
4. Regulace dovozu pro určité komodity
5. Ochrana proti dumpingu
6. Závěr

Seznam použité literatury

Seznam zkratk

Prohlášení o využití výsledků bakalářské práce

Seznam příloh

Přílohy

Seznam doporučené odborné literatury:

- [1] ROZEHNALOVÁ, N., V. TÝČ. *Vnější obchodní vztahy Evropské unie*. 1. vydání. Brno: Masarykova univerzita, 2006. 207 s. ISBN 80-210-4073-4.
- [2] CIHELKOVÁ, Eva. *Vnější ekonomické vztahy Evropské unie*. 1. vydání. Praha: C.H. Beck, 2003. 709 s. ISBN 80-7179-804-5.
- [3] SVOBODA, Pavel. *Liberalizace obchodu zbožím v právu Evropské unie*. 1. vydání. Praha: C.H. Beck, 2003. 238 s. ISBN 80-7179-815-0.

Vedoucí bakalářské práce: prof. JUDr. Vladimír Týč, CSc.

Datum zadání: 25. listopadu 2011

Datum odevzdání: 11. května 2012

---

vedoucí katedry

---

prof. Dr. Ing. Dana Dluhošová
děkanka fakulty

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci na téma: *Právní úprava dovozu do Evropské unie* zpracoval sám a uvedl jsem všechny použité prameny.

Datum odevzdání:

11. května 2012

Podpis:

Obsah

1	Úvod	5
2	Společná obchodní politika Evropské unie	6
2.1	Výlučná pravomoc v oblasti společné obchodní politiky	7
2.2	Zásady společné obchodní politiky	9
2.2.1	Zásada soudružnosti (uniformity)	9
2.2.2	Zásada asimilace	10
2.2.3	Zásada unijní preference	10
2.3	Právní úprava společné obchodní politiky	11
2.4	Členění nástrojů společné obchodní politiky	12
2.5	Členství Evropské Unie ve Světové obchodní organizaci	13
3	Obecná ochranná opatření v oblasti dovozu	16
3.1	Dovozní politika Evropské unie	16
3.1.1	Nařízení Rady (ES) č. 260/2009	16
3.1.2	Nařízení Rady (ES) č. 519/94	17
3.1.3	Nařízení Rady (ES) č. 427/2003	17
3.1.4	Nařízení Rady (ES) č. 3030/93 a č. 517/94	18
3.2	Cla	19
3.2.1	Společný celní sazebník	20
3.2.2	Celní kodex	22
3.2.3	Všeobecný systém preferencí	23
3.3	Subvence vývozu do zemí EU	25
4	Regulace dovozu pro určité komodity	27
4.1	Dovoz zemědělských produktů	27
4.1.1	Sanitární a fytosanitární opatření	30
4.1.2	Geneticky modifikované organismy	31
4.2	Výrobky a technická legislativa	32
4.3	Dovoz zboží porušujícího práva duševního vlastnictví	33
5	Ochrana proti dumpingu	35
5.1	Pojem dumping	35
5.2	Nařízení Rady (ES) č. 1225/2009	37
5.2.1	Stanovení běžné hodnoty a vývozní ceny	37
5.2.2	Srovnání běžné hodnoty s vývozní cenou	38

5.2.3 Stanovení újmy	38
5.2.4 Zahájení řízení a průběh šetření.....	39
5.2.5 Prozatímní opatření	40
5.2.6 Závěr řízení	40
5.3 Aktuální antidumpingová opatření	41
6 Závěr	43

1 Úvod

Evropská unie je specifický integrační útvar, který patří mezi dominantní centra světového hospodářství a zaujímá pevné postavení v rámci celosvětového obchodu.

Jedním z nejdůležitějších cílů evropské integrace, který již můžeme považovat částečně za splněný, je vytvoření jednotného vnitřního trhu, který pomocí volného pohybu zboží, služeb, kapitálu a pracovních sil, umožňuje nejen efektivní ekonomickou spolupráci členských zemí, ale také vede ke zlepšení ekonomického výkonu centra a jeho schopnosti obstát v globální konkurenci. K dalšímu prohlubování evropské integrace a především usnadňování vzájemného obchodování mezi členy EU přispívá vznik měnové unie, tj. jednotné měny, ačkoliv není uplatňovaná ve všech členských státech. Jako poslední krok k dovršení celého procesu ekonomické integrace v rámci vnitřního trhu, bychom mohli považovat vytvoření hospodářské unie, což je ale v současných podmínkách téměř nemožné.

Vazby mezi jednotlivými členskými zeměmi doplňuje jednotné vystupování v rámci ekonomických vztahů s nečlenskými státy a to prostřednictvím společné obchodní politiky, která je ve výlučné pravomoci Evropské unie. Jedná se o jednu z nejstarších politik Společenství, jejímž základem je celní unie, z čehož vyplývá, že EU je pro okolní svět jednotným celním územím, jež je regulováno společným celním sazebníkem.

Evropská unie jako celek respektuje principy a závazky přijaté v rámci Světové obchodní organizace (WTO) a také dodržuje mnohostranné dohody uzavřené na jednáních této mezinárodní organizace.

Cílem této předložené práce je v několika následujících kapitolách představit společnou obchodní politiku Evropské unie, včetně nástrojů a principů, které danou politiku upravují. Bude se také zabývat právní úpravou společné obchodní politiky a přiblíží hlavní nástroje společné politiky z hlediska obecných ochranných opatření v oblasti dovozu do členských zemí EU. Rovněž se bude věnovat regulaci dovozu pro určité komodity a popsání a zhodnocení ochranných opatření v oblasti dumpingu.

2 Společná obchodní politika Evropské unie

„Společnou obchodní politiku (SOP) můžeme definovat jako liberální politiku, kterou EU využívá k ochraně svých zájmů, zvyšování evropské konkurenceschopnosti na světových trzích a rozvoji mezinárodního obchodu. EU dosahuje těchto cílů v souladu se zásadami Světové obchodní organizace (WTO) a ostatními multilaterálními obchodními smlouvami.“¹ Jedná se o důležitou součást koncepce jednotného vnitřního trhu. Se vznikem celní unie začalo Evropské hospodářské společenství (EHS) vůči třetím zemím vystupovat jako jeden celek a tak se obchodní politika stala výlučnou pravomocí ES. Z toho vyplývá, že už žádná členská země nemůže provádět svou vlastní, nezávislou zahraničně obchodní politiku a utvářet své vnější hospodářské vztahy vůči vnějšímu světu zcela samostatně.

„Důležitost významu SOP vyplývá ze samotného faktu, že EU je největším dovozcem i vývozcem zboží ve světě vůbec a představuje největšího obchodního partnera se zbožím a službami na světě. Podíl EU na světovém exportu zboží je cca 20% a jeho importu 19%. Co se týče služeb je Unie největším dovozcem a v jejich exportu ji předčí pouze USA.“²

Provádění SOP se řídí Smlouvou o fungování EU (SFEU), přičemž pravomoc určuje část první (Zásady), hlava 1 (Druhy a oblasti pravomocí Unie), článek 3, odst. 1, písmeno e), kompetenční normy vymezuje část pátá (Vnější činnost Unie), hlava II (Společná obchodní politika), články 206 a 207. Postup pro uzavírání dohod se třetími zeměmi nebo s mezinárodními organizacemi se stanovuje v části páté (Vnější činnost Unie), hlava V (Mezinárodní smlouvy), článek 218.

Dle článku 207 Smlouvy o fungování EU se společná obchodní politika zakládá na jednotných zásadách, zejména pokud jde o úpravy celních sazeb, uzavírání celních a obchodních dohod týkajících se obchodu zbožím a službami, obchodní

---

¹ SVOBODA, Pavel. *Úvod do evropského práva*. 3. vyd. Praha: C. H. Beck, 2010. s. 287 ISBN 978-80-7400-313-4

² SVOBODA, Pavel. *Právo vnějších vztahů EU*. 1. vyd. Praha: C. H. Beck, 2010. s. 121 ISBN 978-80-7400-352-3

aspekty duševního vlastnictví, přímé zahraniční investice, sjednocování liberalizačních opatření, vývozní politiku a opatření na ochranu obchodu, jako jsou opatření pro případ dumpingu a subvencování. Společná obchodní politika je prováděna v rámci zásad a cílů vnější činnosti Unie.

„Cílem členských států v rámci SOP je přispět ve společném zájmu k harmonickému rozvoji světového obchodu, postupnému omezení mezinárodního obchodu a dále snižování celních překážek. Tyto cíle jsou také zakotveny ve smlouvě o založení EU.“³ Evropská unie všemi dostupnými nástroji dohlíží na výhodný přístup unijního zboží na trhy nečlenských zemí a také otvírá svůj trh pro zahraniční zboží. Dále důsledně sleduje dodržování mezinárodních pravidel obchodu, a pokud jsou tyto pravidla porušena, pak přijímá opatření na ochranu svých zájmů.

Dle mého názoru je vznik EU spojen hlavně s ekonomickými důvody, takže SOP považuji za hlavní a nejdůležitější politiku evropské integrace. Je zřejmé, že každá země vstupující do EU se chce zařadit mezi velmi vyspělé ekonomiky a proto o integraci tolik usiluje. Také můžeme pozorovat určité změny ve vývoji SOP. Přestože základní myšlenka a zásada SOP je liberalizace světového obchodu a rozvoj, především evropských ekonomik, můžeme v poslední době spatřit spíše odklon k protekcionistické filozofii. Ta se projevuje ve formě již ne tolik jasných a lehce rozeznatelných překážek obchodování (tzv. překážek druhé generace). Tato problematika je v práci dále rozebírána.

2.1 Výlučná pravomoc v oblasti společné obchodní politiky

Jak už bylo zmíněno, se vznikem celní unie začalo EHS vůči třetím zemím vystupovat jako jeden celek a obchodní politika se stala výlučnou pravomocí ES, nyní EU. Členské státy si tak nemohou ponechat vlastní pravomoci, které by tuto politiku narušovaly nebo přímo znemožňovaly. Důsledkem výlučnosti je, že v uvedených oblastech může pouze EU vytvářet a přijímat právně závazné akty a členské státy tak

---

³ CIHELKOVÁ, Eva. *Vnější ekonomické vztahy Evropské unie*. 1. vyd. Praha: C. H. Beck, 2003. s. 62 ISBN 80-7179-804-5.

mohou učinit pouze tehdy, jsou-li k tomu Unii zmocněny nebo provádějí-li akty Unie (čl. 2 odst. 1 SFEU)

Smlouva o fungování EU vyjmenovává celkem pět oblastí, ve kterých má Unie výlučnou pravomoc. Jedná se o celní unii, měnovou politiku pro členské země, jejichž měnou je euro, dále stanovení pravidel hospodářské soutěže nezbytných pro fungování jednotného vnitřního trhu, zachování biologických mořských druhů v rámci společné rybářské politiky a společná obchodní politika. Čtyři z těchto oblastí se týkají vnitřního trhu. SOP a celní unie jsou spojeny prostřednictvím celního sazebníku, který upravuje podmínky pro dovoz z třetích zemí na vnitřní trh. Je zřejmé, že bez společných pravidel pro hospodářské soutěže a měnovou politiku by jednotný vnitřní trh nemohl správně fungovat. „Státy EU proto podstoupily v těchto smluvně striktně vymezených oblastech své právo závazně rozhodovat na společné orgány EU.“⁴ Výlučná pravomoc Evropské unie v oblasti společné obchodní politiky zavazuje všechny obchodníky, kteří podnikají v rámci jednotného vnitřního trhu EU.

Hlavní institucí pro záležitosti týkající se společné obchodní politiky je Rada Evropské unie (dále jen Rada), která rozhoduje na základě podkladů a návrhů, které ji předkládá Evropská komise zpravidla kvalifikovanou většinou. Pokud dochází k vytváření dohod se třetími zeměmi nebo mezinárodními organizacemi, pak Rada zmocňuje Komisi k zahájení jednání a také ji stanoví potřebný mandát pro jednání. Dalším důležitým orgánem, jenž se podílí na vytváření SOP, je Evropský parlament. Komise má povinnost pravidelně Parlament informovat o stavu jednání mezinárodních dohod (čl. 218 odst. 10 SFEU) a Parlament musí vyjádřit souhlas s dohodami o přidružení, dohodami vytvářejícími zvláštní institucionální rámec, majícími významný dopad na rozpočet Unie a dohody v oblastech, na něž se vztahuje řádný legislativní postup, nebo zvláštní legislativní postup, v něm je vyžadován souhlas Evropského parlamentu (čl. 218 odst. 6 SFEU), resp. souhlas Parlamentu bude nutný u všech obchodních dohod.

---

⁴ JANATKA, František a kol. *Obchod v rámci Evropské unie a obchodní operace mimo členské země EU*. 1. vyd. Praha: ASPI Publishing, 2004. s. 28 ISBN 80-7357-006-8

Pravomoc Unie je výlučná pro všechny oblasti společné obchodní politiky až na zde vyjmenované výjimky. Svoboda (2010) uvádí tyto výjimky, jež narušují princip výlučnosti vnější obchodní pravomoci Unie:

- kulturní služby (dle článku 3 odst. 1 SFEU do výlučné pravomoci nespadá obchod s kulturními, audiovizuálními, sociálními, vzdělávacími a zdravotnickými službami),
- obchod s válečným materiálem (Unie poskytuje členským zemím pravomoc omezit obchod se zbraněmi, střelivem a jiným válečným materiálem),
- vývozní a dovozní opatření členských států z důvodu bezpečnosti (pokud je EU jako celek nečinná, mohou členské země uplatňovat dovozní nebo vývozní omezení na obchod s nečlenskými státy, popř. přijmout odlišná opatření k existujícím opatřením EU),
- hospodářské sankce členských států (i když tyto sankce se mohou pohybovat pouze v rozmezí, které je dané předpisy Unie),
- kofinancování členskými státy (navzdory výlučné pravomoci pro SOP členské země Unie uzavírají i obchodní smlouvy spolu s EU, má-li jejich provádění být financováno členskými státy),
- decentralizace výkonné pravomoci (státy EU spolupůsobí v rámci SOP při provádění celní politiky celními orgány členských států a při udělování vývozních a dovozních povolení orgány členských států).

2.2 Zásady společné obchodní politiky

Společnou obchodní politiku EU určují čtyři zásady a to: zásada výlučnosti obchodních pravomocí EU, zásada soudružnosti (uniformity), zásada asimilace a zásada unijní preference. V této kapitole nebude zmíněná zásada výlučnosti, jelikož jí je věnovaná samostatná část.

2.2.1 Zásada soudružnosti (uniformity)

Zásada jednotnosti vyjadřuje princip jednotných pravidel pro společný obchod EU, tj. určuje jednotná pravidla pro dovozní a vývozní režim. „Celní unie může

fungovat pouze za určitých okolností, kdy vnější obchodní vztahy členských zemí podléhají jednotnému režimu a sledují stejné cíle. Navzdory faktu, že jednotný celní tarif ES byl vytvořen a přijat již v roce 1968, poslední národní kvóty vymizely až v roce 1993, což by mohlo poukazovat na určitou nechuť členských států podřizovat se ve všech bodech společnému režimu. Dále tato situace vedla k odklonu obchodu, kdy vývozci ze třetích zemí dovážely své výrobky do členských států s měkčím režimem, odkud se pak dostávaly dané výrobky do cílové země. Národní kvóty této země byly tak zřetelně obcházeny.⁵ Tato zásada je i předpokladem pro fungování soutěže na společném trhu.

2.2.2 Zásada asimilace

Zásada asimilace se týká zboží dovezeného z nečlenských zemí. Princip této zásady spočívá v tom, že bylo-li jednou zboží dovezeno na území Evropské unie, bylo řádně procleno a clo zapláceno, pak plně sdílí výhody jednotného vnitřního trhu. Pokud touto procedurou prošlo, stává se zboží „zbožím unijním“, a může putovat po celé Unii bez dalších celních formalit. Je podstatné zmínit, že nezáleží na tom, přes jaký celní přechod se dané zboží dostane na území EU, resp. přes celní úřad kterého členského státu probíhá vstup do vnitřního trhu.⁶ Pak se ovšem na ně vztahují všechna pravidla o volném pohybu zboží.

2.2.3 Zásada unijní preference

Jedním z cílů EU je prosazování zájmu Unie zejména v obchodní oblasti. Princip WTO v oblasti mezinárodního obchodu je založen na zásadách nediskriminace, spočívá v národním zacházení a poskytnutí nejvyšších výhod. Ovšem dle článku XXIV GATT je možná výjimka ve prospěch vyšších forem mezistátní ekonomické integrace, kterou EU dostala a z toho vyplývá, že zásada

---

⁵ ROZEHNALOVÁ, Naděžda a TÝČ Vladimír. *Vnější obchodní vztahy Evropské unie*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2006. s. 62 ISBN 80-210-4073-4.

⁶ JANATKA, František a kol. *Obchod v rámci Evropské unie a obchodní operace mimo členské země EU*. 1. vyd. Praha: ASPI Publishing, 2004. s. 46 ISBN 80-7357-006-8

nediskriminace, jako obecná zásada práva EU, není plně aplikovatelná na vnější obchod Unie, resp. vůči nečlenským státům a mezinárodním organizacím. „Tento jev se označuje jako tzv. zásada unijní preference. Ovšem nabízí se otázka, jestli tento obecný princip neztrácí spíše na významu důsledkem rostoucího trendu liberalizace světového obchodu a především lepší vymahatelností jeho pravidel prostřednictvím WTO.“⁷

2.3 Právní úprava společné obchodní politiky

Společnou obchodní politiku bychom mohli považovat za hlavní složkou a také nejvíce integrovanou součást komplexu vnějších vztahů Evropské unie. Jak už bylo výše zmíněno, provádění SOP se řídí Smlouvou o fungování EU a to články 206 a 207.

Právní úprava SOP vychází z pramenů práva mezinárodního veřejného a z práva unijního (právo Evropské unie).

Týč (2006) rozděluje unijní, dříve komunitární, právo do několika částí. První část, primární právo, obsahuje tzv. zřizovací smlouvy, tedy Smlouva ES ve znění všech následných změn a doplňků, kterou členské státy svěřují orgánům EU vnitřní legislativní pravomoci (k vydávání předpisů tzv. sekundárního práva). Druhá část, sekundární právo, je tvořena legislativními akty orgánů EU, které zavazují členské státy a zpravidla i jednotlivce. Uplatňují se zde především nařízení, jakožto „komunitární zákony“, a rozhodnutí Komise, jakožto administrativní akty. Poslední částí jsou mezinárodní smlouvy uzavřené Unii s nečlenskými státy, které zavazují orgány EU a členské státy. „Ovšem existují okolnosti, za kterých se členské státy neřídí přímo komunitární úpravou, ale mohou uplatňovat svá opatření a postupovat dle svého mínění. Tyto výjimky jsou totožné s výjimkami z politiky vnitřního trhu.“⁸

---

⁷ SVOBODA, Pavel. *Právo vnějších vztahů EU*. 1. vyd. Praha: C. H. Beck, 2010. s. 126 ISBN 978-80-7400-352-3

⁸ ROZEHNALOVÁ, Naděžda a TÝČ Vladimír. *Vnější obchodní vztahy Evropské unie*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2006. s. 90 ISBN 80-210-4073-4.

Prameny mezinárodního práva veřejného, jimiž se Unie řídí při uplatňování SPO, jsou dohoda o zřízení Světové obchodní organizace, kterou podepsaly jak členské státy EU, tak Unie sama jako celek, dále dohody doprovázející Dohodu o zřízení WTO (Všeobecná dohoda o clech a obchodu (GATT), Všeobecná dohoda o obchodu se službami (GATS) a Dohoda o obchodních aspektech práv k duševnímu vlastnictví (TRIPS)).

2.4 Členění nástrojů společné obchodní politiky

Cílem této podkapitoly je stručně nastínit druhy nástrojů SOP. Jejich podrobnější rozbor, především nástrojů a opatření, jež se týkají dovozu, bude následovat v dalších kapitolách této práce.

Společná obchodní politika má k dispozici několik nástrojů, pomocí nichž sleduje své základní cíle. Evropská unie se prostřednictvím právě těchto nástrojů snaží o prosazování otevřeného a mnohostranného obchodního systému, dále o kontrolu kvantity dovozu a maximalizaci vývozu, chrání své zájmy a zájmy členských zemí zejména v případech, kdy by měl volný obchod nepříznivé dopady na ekonomickou situaci, zaměstnanost, prosperitu či obchodní bilanci.

Nástroje, které EU využívá pro realizaci SOP, bychom mohli rozdělit do několika kategorií. Mohli bychom je rozlišit na opatření autonomní (tj. komunitární akty) a smluvní (dvoustranné a mnohostranné mezinárodní smlouvy). „Použití těchto opatření není vzájemně izolováno a tak mohou být použita buď společně, nebo samostatně. Jak uvádí Rozehnalová (2006) vztah smluvních nástrojů k nástrojům autonomním můžeme charakterizovat jako vztah speciálního k obecnému.“⁹

Mezi autonomní nástroje řadíme zejména autonomní cla, pomocí nichž Unie chrání určitá ekonomická odvětví před škodami vznikajícími v důsledku importu ze třetích zemí nebo naopak podporuje dovoz produktů, o které má zájem. Dalším opatřením jsou autonomní kvóty, které jsou rozšířeny především v zemích, jež nejsou

---

⁹ ROZEHNALOVÁ, Naděžda a TÝČ Vladimír. *Vnější obchodní vztahy Evropské unie*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2006. s. 91 ISBN 80-210-4073-4.

členy WTO. Kvóty se dnes uplatňují v zahraničním obchodě již jen v rámci odvětvového obchodu, např. sektor hutních a ocelářských výrobků.

Pod pojmem smluvní opatření rozumíme především smluvní cla a kvóty, obchodní dohody, multilaterální komoditní dohody, dohody o zaručené importu a jiné.

Dále bychom mohli nástroje SOP dělit na omezení tarifní a kvantitativní. Tarifními omezeními jsou cla a dávky s rovnocenným účinkem, jde o omezení obchodu především z ekonomického hlediska, nikoli však z hlediska administrativního. Kvantitativními omezeními rozumíme kvóty a dávky s rovnocenným účinkem, kdy jde naopak o omezení obchodu převážně z administrativního hlediska.

EU má dále k dispozici defenzivní a ofenzivní nástroje. Mezi defenzivní nástroje SOP spadají antidumpingová opatření, která chrání domácí výrobce před újmou, jež jim je způsobena dovozem dumpingových výrobků. Tématu dumping je v této práci věnována samostatná kapitola. Mezi defenzivní nástroje dále řadíme antisubvenční opatření a ochranná opatření, která slouží jako ochrana proti vývozům do členských států EU subvencovanými třetími státy. Defenzivní opatření lze použít jen v případech, kdy dovoz do členských zemí způsobuje nebo hrozí způsobit materiální újmu určitému výrobnímu odvětví EU a lze prokázat příčinnou souvislost mezi dovozem a újmou. Mezi ofenzivní nástroje patří možnost zavést opatření na dovoz či vývoz výrobků a to z politických nebo bezpečnostních důvodů (zvláštní režim na vývoz zbraní, jaderného materiálu, některých chemikálií apod.). Dalším ofenzivním opatřením je nařízení o obchodních bariérách, která umožňuje podat stížnost vůči třetí zemi, pokud daná země nedodrжуje své závazky v obchodních vztazích v rámci WTO, popř. v rámci bilaterální dohody.

2.5 Členství Evropské Unie ve Světové obchodní organizaci

Světová obchodní organizace sdružuje 153 zemí, které vytváří přibližně 97 % světového obchodu a její hlavní náplní je fungování mnohostranného obchodního systému. Prostředkem k dosažení cílů WTO je postupná liberalizace mezinárodního obchodu, resp. odstraňování překážek, dále zajištění transparentnosti a stabilitnosti

obchodu mezi členy WTO. Organizace kontroluje dodržování pravidel mezinárodního obchodu, dohlíží na něj a sleduje národní obchodní politiky. Je místem pro obchodní jednání mezi členy a má pravomoc urovnávat spory, které mohou při těchto jednáních vzniknout, popř. se jim snaží předcházet. Nejvyšším rozhodovacím orgánem WTO je konference ministrů, která se schází minimálně jednou za dva roky, v období mezi těmito setkání má výkonnou moc Generální rada WTO.

WTO spravuje celý systém dohod. Z pohledu závaznosti pro členy této organizace bychom je mohly rozdělit do dvou skupin. Mnohostranné obchodní dohody musí členské země přijmout a jsou závazné pro všechny členy WTO. Vícestranné obchodní dohody, ačkoliv jsou součástí dohod o WTO a jsou touto organizací spravovány, nevytvářejí povinnosti ani práva pro členy, kteří je nepřijali, resp. je pouze na zvážení členských zemí, zdali je přijmou. „EU respektuje principy a závazky přijaté v rámci WTO a v mnoha ohledech se jí musí přizpůsobovat. Je celní unií vytvořenou v souladu s pravidly WTO, dodržuje principy, které mají zaručit stabilitu světového obchodu, a ve své SOP ctí mnohostranné dohody (o obchodu se zemědělskými výrobky, clech, s textilem, o pravidlech původu zboží, antidumpingu, subvencích a ochranných opatření, atd.), které byly uzavřeny na jednáních této organizace.“¹⁰

Je důležité připomenout, že ES nebylo, na rozdíl od svých členských států, do roku 1995 členem Všeobecné dohody o clech a obchodu 1947 (GATT). Ovšem poté, co na základě rozhodnutí Evropského soudního dvora, byla udělena ES výlučná pravomoc v rámci SOP, umožnila Dohoda o WTO členství nejen státům, ale i mezinárodním organizacím, což umožnilo ES stát se členem WTO. Díky tomu, že nejen členské státy, ale i Unie samotná je členem WTO, stanovil Evropský soudní dvůr rozdělení moci mezi členy EU a EU jako vnitřní záležitost, do které nemohou třetí strany zasahovat. Toto dvojí členství se může ukázat v budoucnu jako ne zrovna ideální řešení.

---

¹⁰ JANATKA, František a kol. *Obchod v rámci Evropské unie a obchodní operace mimo členské země EU*. 1. vyd. Praha: ASPI Publishing, 2004. s. 44 ISBN 80-7357-006-8

Týč (2006) poukazuje na jistou nechuť států připustit Unii jako člena v mezinárodních organizacích a to především z dvou důvodů. Členské státy se jednak nechtějí dělit o své pravomoci s EU, není-li to nezbytně nutné a dále je to technická stránka členství Unie, která by měla jako člen organizací při rozhodování jeden hlas, zatímco jednotlivé státy mají také jeden hlas. Také není jednoznačné, kdy mají hlasovat samy členské státy a kdy, v rámci SOP, Unie jejich jménem. „Ve WTO se tato otázka vyřešila tak, že se hlasování upravilo článkem IX dohody WTO. V praxi však pravidelně hlasují pouze státy, nikoli EU, takže problémy zatím nevznikají. Fakt, že státy vystupují v souladu s politikou EU, je zajištěno prostřednictvím tzv. Výboru dle článku 133. V tomto článku je ustanoveno, že členové EU koordinují své postoje tak, aby vystupovali stejně, jako jsou postoje společenství.¹¹

---

¹¹ ROZEHNALOVÁ, Naděžda a TÝČ Vladimír. *Vnější obchodní vztahy Evropské unie*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2006. s. 57 ISBN 80-210-4073-4.

3 Obecná ochranná opatření v oblasti dovozu

3.1 Dovošní politika Evropské unie

Všechny členské státy Unie uplatňují v rámci SOP jednotná pravidla pro dovoz ze třetích států. EU respektuje zásadu volného a kvantitativními omezeními (kvótami) neomezeného dovozu zboží, ovšem také uplatňuje určitá opatření, pokud je třeba ochránit ekonomický zájem členského státu, případě Unie samotné. Pomocí přijatých ustanovení EU kontroluje množství a druh dovozu tak, aby jeho nadměrné, popř. rychle rostoucí množství, nepoškozovalo výrobu členských států. Pokud členský stát získá podezření, že je takto ohrožován, předkládá dané informace Evropské komisi, jež zahajuje vyšetřování a na základě jeho výsledku zavede kontrolu nebo přijímá dané opatření. Unie naplňuje politiku WTO přechodu od kvantitativních restrikcí k zatížení dovozu v základní rovině jen cly. Týč (2006) ale uvádí, že i když je přechod od omezení administrativního k omezení ekonomickému v základní rovině realizován, neznamená to, že není možno kvantitativní restrikce využívat.

Jak už bylo zmíněno, Unie reguluje dovoz prostřednictvím autonomních a smluvních nástrojů. V následujícím textu se budeme zabývat regulací autonomní (jednostranné), kterou tvoří pět základních nařízení Rady.

3.1.1 Nařízení Rady (ES) č. 260/2009

Prvním nařízením, které reguluje dovoz ze třetích zemí, je Nařízení Rady (ES) č. 260/2009 o společných pravidlech dovozu ze třetích zemí, ve znění následných doplňků a změn. Toto nařízení se vztahuje na dovoz produktů pocházejících ze třetích zemí s výjimkou textilních výrobků, na které se vztahují zvláštní pravidla dovozu a produktů z některých třetích zemí uvedených v nařízení Rady (ES) 519/94.

Pokud má členský stát podezření na porušování pravidel dovozu na své území, a tento vývoj by směřoval k nutnosti zavést kontrolní a ochranná opatření, pak podá daný stát podnět Komisi. Informační a konzultační postup v této činnosti je veden prostřednictvím ústních nebo písemných konzultací a je upraven v článku 2 až 4 tohoto nařízení. Dalším krokem po informačním a konzultačním procesu je zahájení vyšetřování Komise, aby se zjistilo, zdali výrobcům Unie vzniká, nebo hrozí vážná

újma způsobena dovozem daného produktu. V průběhu vyšetřování Komise spolupracuje s členskými státy, kterým hrozí újma a poté, co vyšetřování ukončí, rozhoduje, zdali je třeba přijmout ochranná opatření či nikoliv. Kontrolní opatření upravují články 11 až 15, které upřesňují kontrolu a dohled nad sledovaným dovozem, dále uvádí postup pro podávání zpráv o průběhu přijatých opatření. V rámci nařízení definují ochranná opatření články 16 až 22, které popisují další možnosti kontroly dovozu, včetně postupu vůči členským zemím WTO, také upravují územní a časový rozsah těchto opatření. Komise posuzuje prostřednictvím konzultací účinky opatření a stanovuje dobu, po kterou jsou zavedená opatření nezbytná.

3.1.2 Nařízení Rady (ES) č. 519/94

Dalším nařízením regulujícím dovoz je Nařízení Rady (ES) č. 519/94 ze dne 7. 3. 1994 o společných pravidlech dovozu z určitých třetích zemí, ve znění následných doplňků a změn podle kterého jsou přijímána ochranná opatření vůči státům, které nejsou členy WTO a Evropská unie s nimi nemá uzavřeny dvoustranné dohody. Jedná se především o země s centrálně řízenou ekonomikou a z toho plynoucí existence státního monopolu v oblasti zahraničního obchodu. Nařízení se vztahuje na veškeré produkty s výjimkou textilu (tuto problematiku řeší následující nařízení). Režim v nařízení využívá stejnou strukturu jako nařízení předchozí, tj. má tři procesy (informační a konzultační, vyšetřovací a dohled nad daným dovozem, popř. možnost přijmout ochranná opatření) ovšem v některých částech se liší. Především Komise musí přihlížet ke specifickým daným typem ekonomiky a také podmínky týkající se omezení dovozu mohou být daleko přísnější než u jiných států.

3.1.3 Nařízení Rady (ES) č. 427/2003

Nařízení Rady (ES) č. 427/2003 ze dne 3. 3. 2003 o přechodném ochranném mechanismu pro určité výrobky pocházející z Čínské lidové republiky podle kterého mohou být přijímána ochranná opatření specificky v souladu s Protokolem o přistoupení Číny do WTO. Pokud produkty pocházející z Číny jsou dováženy do Společenství v takových zvýšených množstvích nebo za takových podmínek, že to působí nebo hrozí způsobit narušení trhu pro výrobní odvětví Společenství, popř.

pokud hrozí důsledkem opatření Číny nebo jiného člena WTO závažný odklon obchodu do EU, Komise zavádí ochranná opatření. Opatření mohou být přijata ve formě prozatímních opatření (doba jejich trvání nepřekročí 200 dnů), nebo konečných opatření (nejdéle 4 roky, pokud nejsou dále prodloužena) a ukládají se nařízením, většinou v podobě cel a množstevních opatření. Cla vybírají členské státy ve formě, v sazbě a za dalších stanovených podmínek.

Toto nařízení je přijato na přechodnou dobu a to až do roku 2013, nevztahuje se na textil a oděvy, pro které platí zvláštní ustanovení.

3.1.4 Nařízení Rady (ES) č. 3030/93 a č. 517/94

Nařízení Rady (ES) č. 3030/93 ze dne 12. 10. 1993 o společných pravidlech dovozu některých textilních výrobků pocházejících ze třetích zemí, ve znění doplňků a změn, a nařízení Rady (ES) č. 517/94 ze dne 7. 3. 1994 o společných pravidlech dovozu textilních výrobků pocházejících z některých třetích zemí, na které se nevztahují dvoustranné dohody, protokoly nebo jiná ujednání ani jiná zvláštní pravidla dovozu Společenství. Tato nařízení regulují oblast dovozu s textilem, textilními produkty nebo oděvy.

Přijímání regulačních opatření nebo stanovení pravidel volné soutěže v oblasti obchodu s textilem je velmi problematické a citlivé téma, ať už z ekonomických nebo politických důvodů. Významnou roli hraje dovoz a vývoz textilu a ošacení jak v ekonomikách rozvinutých zemí, tak v zemích rozvojových. „Pro tyto státy je rozvoj textilního průmyslu klíčový, jelikož slouží pro rychlý rozvoj a nastartování nově se rozvíjející ekonomiky. Důležitá je také provázanost se zemědělským odvětvím, kdy pěstování určitých rostlin slouží jako základní surovina pro textilní výrobky.“¹² Obchod s textilem a textilními produkty tvoří významnou část v dovozu do členských států EU i ve vývozu a cílem politiky Unie v této oblasti je nastolení spravedlivých a rovných podmínek pro uskutečňování obchodu s touto komoditou.

---

¹² ROZEHNALOVÁ, Naděžda a TÝČ Vladimír. *Vnější obchodní vztahy Evropské unie*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2006. s. 116 ISBN 80-210-4073-4.

Nařízení č. 3030/93 obsahuje postupy při uplatňování ochranných opatření, především uplatňování množstevních kvót. Nařízení se vztahuje na výrobky uvedené v příloze I tohoto nařízení, které pochází ze zemí uvedené v příloze II, včetně Číny. Nařízení č. 517/94 se vztahuje na dovoz textilu pocházejícího ze třetích zemí, na které se nevztahují dvoustranné dohody, protokoly nebo jiná ujednání ani jiná zvláštní pravidla dovozu Společenství.

3.2 Cla

Clo neboli celní poplatek, je finanční dávka vybraná státem při přechodu produktu přes celní hranici. V minulosti se jednalo o tradiční způsob, jakým si státy zajišťovaly významné příjmy do státních pokladen. Cla jsou dále využívána jako ochranná opatření, pomocí kterých chrání stát zájmy svých výrobců a svůj vnitřní trh. Také bychom cla mohly označit jako první generaci překážek obchodování.

Proces provázející existenci GATT i WTO se snaží o snižování celního zatížení a současně odstranění netarifní překážek obchodování, které se objevily jako doprovodný proces odstraňování celního zatížení. Jedním z hlavních cílů WTO je liberalizace mezinárodního obchodu, spočívající v postupném odstraňování celních a netarifních překážek, nicméně v souladu s cíli WTO jsou to právě cla, která mohou zůstat členským státům jako nástroj ovlivňování ekonomických a politických zájmů.¹³ Unie chrání pomocí cel určitá odvětví před zahraniční konkurencí, např. výrobu oceli, textilních výrobků nebo naopak podporuje dovoz těch produktů, které jsou nezbytné z hlediska rozvoje výroby. „Cla představují přibližně 12% podíl na příjmech do rozpočtu Unie. Tento příjem má klesající vývoj z důvodu trendu snižování celních opatření a také vzrůstající soběstačnosti členských států EU.“¹⁴

Celní unie je základním pilířem EU. Mezi jejími členy jsou v rámci vzájemného obchodu zrušena cla a současně členské státy uplatňují vůči třetím zemím společnou

---

¹³ ROZEHNALOVÁ, Naděžda a TÝČ Vladimír. *Vnější obchodní vztahy Evropské unie*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2006. s. 93 ISBN 80-210-4073-4.

¹⁴ EUROSOP, ZPRÁVODAJSTVÍ. Příjmy rozpočtu EU. [online]. [cit. 8. 4. 2012]. Dostupné z: <http://www.euroskop.cz/8878/sekce/prijmy-rozpocet-eu/>

celní politiku prostřednictvím společného celního tarifu. Vytvoření celní unie je obvykle dlouhodobým procesem, který například v rámci EU trval skoro 10 let. Celní unie vznikla prostřednictvím Římské smlouvy a je datován k 1. červenci 1968.

Vznik celní unie sebou bezesporu přináší ekonomické výhody. Díky rozšíření trhu lze dosahovat úspor a důsledkem vysoké konkurence a rostoucí specializace roste efektivita jednotlivých výrobců. Tyto faktory jsou příčinou zvýšení a zkvalitnění produkce, posilují konkurenceschopnost, což umožňuje zlepšit postavení na poli mezinárodního obchodu. Z teritoriálního hlediska se celní unie nekryje s územím členských států. Navíc zde patří i nečlenské státy Turecko, Chorvatsko a Makedonie, dále Monako a San Marino, které jsou s Francií a Itálií spjaty celní a měnovou unií. Ovšem některé části členských států jsou z celní unie vyňaty a to Grónsko a Faerské ostrovy, které jsou územím autonomního Dánska, španělská území v Africe, německý ostrov Helgoland a francouzské zámořské departementy.

Cla uplatňována při dovozu zboží rozlišujeme na:

- valorická,
- specifická,
- kombinovaná.

Valorické clo je určeno procentem z celní hodnoty a je považováno za nejpřehlednější celní sazbu. Jsou typické pro dovoz zboží technického charakteru. Specifická celní sazba je stanovena pevnou částkou za určené množství a využívá se např. u dovozu zemědělských komodit. A poslední typ cla, kombinovaná celní sazba, používá valorickou i specifickou celní sazbu.

3.2.1 Společný celní sazebník

Společný celní sazebník je tím, co odlišuje zónu volného obchodu od celní unie. Pokud cla v rámci zóny volného obchodu neexistují, pak importér hledá stát s nejnižší celní sazbou pro dovážené zboží, čímž vzniká tzv. odklon obchodu. Jen v případě sjednocení cel vzniká situace, kdy dovozce dopravuje zboží do zóny volného obchodu nejkratší, resp. nejlevnější cestou. Na vnějších hranicích celní unie

se na produkty dovážené ze třetích zemí vztahuje společný celní sazebník. „Průměrná celní sazba společného celního sazebníku v důsledku multilaterálních smluv klesla na 3,8 % ad valorem, přičemž 8 oblastí je v rámci WTO zcela bezbariérových.“¹⁵ Tento údaj však může být lehce zkreslený, jelikož existují velké rozdíly v uplatňování cla u různých skupin výrobků. Záleží, zdali EU chce podpořit nebo naopak ochránit dané průmyslové odvětví.

Integrovaný sazebník Evropské unie se označuje jako TARIC. Zahrnuje veškeré platné celní předpisy EU a celní režimy uplatňována na zboží dovážené do EU a vyvážené z EU. TARIC podporuje proclívání zboží členskými státy Unie, stanovuje také způsob pro sběr, výměnu a zveřejňování dat o statistice vnějšího obchodu Unie.

Integrovaný sazebník řídí Komise, jež zveřejňuje každodenní aktualizovanou verzi na oficiální internetové stránce TARICU. Upravuje jej nařízení Rady (ES) č. 2658/87 o celní a statistické nomenklatuře a o společném celním sazebníku. Komise každoročně upravuje první přílohu tohoto nařízení, jež uvádí úplnou verzi kombinované nomenklatury a celních sazeb společného celního sazebníku, přičemž bude brát v potaz úpravy Rady a Komise. Nařízení je zveřejněno v Úředním věstníku do 31. října. Platí od 1. ledna následujícího roku.¹⁶

Celý systém doplňuje nařízení Rady (ES) č. 1186/2009 ze dne 16. listopadu 2009 o systému Společenství pro osvobození od cla, jež stanovuje případy, kdy je zboží osvobozeno od cla, které by běžně mělo být zapláceno při jeho dovozu do EU nebo při jeho vývozu z EU. Toto osvobození se vztahuje například na zboží nepatrné hodnoty, osobní majetek, který občan EU nabude děděním, zboží dovážené při příležitosti sňatku, oblečení, studijní materiály a nábytek studentů přicházejících studovat v EU, investiční majetek a ostatní zařízení patřící podniku, který definitivně ukončil své činnosti v zemi mimo EU a přemístil se do EU atd.

---

¹⁵ SVOBODA, Pavel. *Právo vnějších vztahů EU*. 1. vyd. Praha: C. H. Beck, 2010. s. 132 ISBN 978-80-7400-352-3

¹⁶ EUROPA, OFICIÁLNÍ INTERNETOVÉ STRÁNKY EU. Cla. [online]. [cit. 13. 4. 2012]. Dostupné z: http://europa.eu/legislation_summaries/customs/111003_cs.htm

3.2.2 Celní kodex

Celní kodex (celní zákoník) je norma, která vznikla až po společném celním sazebníku a v platnost vstoupil roku 1994. Tato nařízení obsahují prováděcí předpisy pro celní kodex Společenství. Přijetí tohoto kodexu mělo za následek doplnění, konsolidaci a zjednodušení celních předpisů do jednoho komplexního právního nástroje. Kromě zjednodušení byly prováděcí předpisy také upraveny s ohledem na změny celních předpisů a byla rozšířena oblast jejich působnosti. Na základě nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 450/2008 ze dne 23. dubna 2008, byl stanoven modernizovaný celní kodex. Tento modernizovaný celní kodex má vytvářet nové, elektronické celní prostředí, posiluje konvergenci informačních systémů 27 celních orgánů a obsahuje společné celní postupy členských zemí a má být přijat nejpozději do 24. 6. 2013. Ovšem s přibližováním tohoto data se tento plán ukázal jako příliš ambiciózní. Evropská komise tak publikovala návrh přepracovaného Unijního celního kodexu (Union Customs Code), který by měl nahradit neúspěšný modernizovaný kodex. Do té doby zůstává v platnosti stávající kodex.

Týč (2006) zjednodušeně vymezuje proces celního projednání dováženého produktu do čtyř fází a to: začlenění zboží pod některou položku celního sazebníku, výpočet celní hodnoty, stanovení původu zboží a vyměření cla. V první fázi je dovážený produkt zařazen pod některou položku celního sazebníku.

Poté následuje stanovení celní hodnoty zboží. Zdrojem předpisů pro určení této hodnoty je dohoda WTO o určování celní hodnoty, která byla přenesena do celního kodexu Unie a příslušných prováděcích ustanovení. Stanovení celní hodnoty znamená určení hodnoty příslušné transakce, tj. ceny, která má být nebo byla skutečně zaplacená za dané zboží při prodeji na vývoz na celní území Unie. Pokud je není možné cenu určit, je celní hodnota vypočtena na základě určených pravidel, jež jsou hierarchicky aplikována. Určování této hodnoty je nezbytné pro výpočet cla, má dopad na daň z přidané hodnoty a je využíváno pro provádění SOP.

Stanovení původu zboží upravuje celní kodex v souladu s dohodou WTO. Stanovuje kritéria pro určení původu zboží v režimu tzv. nepreferenčního původu zboží nebo preferenčního původu.

V případě zboží nepreferenčního původu stanovuje nařízení č. 450/2008 dle článku 36 získání původu pro zboží zcela získané v jediné zemi nebo na jediném území se považuje za zboží pocházející z této země nebo z tohoto území. Dále tento článek upravuje původ zboží, jehož výroba zahrnuje dvě nebo více zemí, má původ v té zemi, ve které se provádí poslední podstatné a hospodářsky zdůvodněné zásadní opracování či zpracování.

Pokud je zboží preferenčního původu stanovuje nařízení č. 450/2008 dle článku 39 pravidla, za kterých zboží získává původ, díky němuž se na ně může vztahovat preferenční sazební nebo nesazební opatření. Tato sazební opatření EU přijala jednostranně pro některé země a území. Aby mohl být udělen preferenční původ, musí být výrobek zcela získán ve zvýhodněné zemi nebo být výsledkem dostatečného zpracování zboží dovezeného ze třetí země. Nařízení také stanovuje kritéria pro dostatečné zpracování pro různé kategorie produktů a postupy, jež je nutné respektovat.

3.2.3 Všeobecný systém preferencí

Všeobecný systém preferencí (GSP) si klade za cíl umožnit rozvojovým zemím, prostřednictvím snížení cel na některé produkty, přístup na trh EU a lépe se začlenit do světového obchodu. GSP přispívá k hospodářskému rozvoji těchto zemí při současném zachování lidských práv a zásad udržitelného rozvoje. Do členských států Unie je dováženo pětina světového vývozu z rozvojových zemí a 40% dovozu do Unie pochází z těchto zemí. Tento systém preferencí bychom mohli zařadit do kategorie tzv. jednostranných preferencí a je důležité zmínit, že nemá smluvní základ. V současnosti však, pod tlakem multilaterálních obchodních jednání WTO, dochází k postupnému opouštění myšlenky jednostrannosti.¹⁷

Nařízení Rady (ES) č. 732/2008 ze dne 22. července 2008 o uplatňování systému všeobecných celních preferencí stanovuje obecný režim pro všechny

---

¹⁷ FOJTÍKOVÁ, Lenka a LEBIEDZIK Marian. *Společné politiky EU: historie a současnost se zaměřením na Českou republiku*. 1. vyd. Praha: C. H. Beck, 2008. s. 56 ISBN 978-80-7179-939-9.

zvýhodněné země a dva zvláštní režimy: zvláštní pobídkový režim pro udržitelný rozvoj a řádnou správu věcí veřejných a zvláštní režim pro nejméně rozvinuté země.

Obecný režim stanovuje, že cla společného celního sazebníku EU pro produkty, které jsou uvedené v příloze II tohoto nařízení jako produkty necitlivé, kromě výjimky zemědělských komponentů, zcela pozastavují. Režim také uvádí hodnoty snížení cla pro citlivé produkty, textilie a textilní výrobky a zavádí zvláštní ustanovené pro citlivé produkty, na něž se vztahují specifická cla celního sazebníku.

Zvláštní pobídkový režim pro udržitelný rozvoj a řádnou správu věcí veřejných je poskytován těm rozvojovým zemím, které ratifikují všechny smlouvy uvedené v příloze III nařízení č. 732/2008, zaváží se je dodržovat a souhlasí s pravidelným monitorováním. Jedná se především o smlouvy OSN a MOP o lidských a pracovních právech a úmluvy týkající se životního prostředí a zásad správy věcí veřejných. V rámci tohoto pobídkového režimu, jsou valorická cla pro produkty vyjmenované v příloze II zcela pozastaveny, stejně jako zvláštní cla, s výjimkou těch, která obsahují cla valorická. Stát, jenž chce být zařazen do pobídkového režimu, musí požádat Komisi a doložit údaje týkající se ratifikace výše uvedených úmluv. Pokud Komise odmítne režim poskytnout, musí své rozhodnutí řádně zdůvodnit.

Status zvláštního režimu pro nejméně rozvinuté země se uděluje zemím, které jsou uvedeny na seznamu NRZ vytvořený OSN. Pro produkty z těchto zemí se pozastavují veškerá cla, až na výjimky (zbraně a munice) a dále dochází k podstatnému snížení cel u loupané rýže a bílého cukru. Až do úplného pozastavení cel celního sazebníku je pro tyto komodity otevřena každý hospodářský rok souhrnná celní kvóta s nulovou celní sazbou.

Nesmíme opomenout, že všechny preferenční režimy mohou být dočasně odňaty z důvodů, uvedených v článku 15 nařízení (např. závažné nedostatky v oblasti celní kontroly při vývozu nebo tranzitu drog nebo nedodržování mezinárodních úmluv v oblasti praní peněz, závažné a systematické porušování zásad stanovených v úmluvách OSN a MOP o lidských a pracovních právech). O odnětí hlasuje Rada kvalifikovanou většinou a rozhodnutí vstupuje v platnost šest měsíců po dni jeho přijetí. Nařízení také stanovuje možnost přijetí ochranné doložky,

která umožňuje zavést běžná cla pro ty produkty, které jsou dováženy za podmínek, jež působí nebo by mohly způsobit závažné potíže výrobcí přímo nebo nepřímo konkurujících produktů z členských států Unie.

3.3 Subvence vývozu do zemí EU

Další oblastí, ve které jsou uplatňována ochranná opatření, je oblast státních podpor (subvence). Jedná se o případy, kdy třetí země poskytují svým výrobcům dotace na výrobu daného výrobku, což má za následek snížení výrobních nákladů, popř. vývozní ceny. „Přijetí ochranných opatření (nejčastější ve formě vyrovnávacího cla) vůči subvencovaným výrobkům má za účel zabránit poškozování domácích výrobců, jímž je subvencovaným dovozem působena újma. Existují ovšem výjimky, kdy se tato opatření nepřijímají: podpor výzkumu a vývoje, regionální rozvoj, ochrana životního prostředí, plošné subvence, které nesměřují konkrétním firmám nebo odvětvím. Orgány EU zahajují vyšetřování subvencovaných výrobků na základě podnětů od unijních výrobců, kterým je působena újma a rozhodují po řádném šetření.“¹⁸

Právní rámec této problematiky upravuje nařízení Rady (ES) č. 597/2009 ze dne 11. 6. 2009 o ochraně před dovozem subvencovaných výrobků ze zemí, které nejsou členy Evropského společenství. Toto nařízení přejímá ustanovení Dohody o subvencích a vyrovnávacích opatřeních uzavřené v rámci WTO do právních předpisů Unie (EU) s cílem zajistit řádné a průhledné uplatňování pravidel proti subvencovaným dovozům.

Nařízení č. 597/2009 stanovuje ukládání vyrovnávacího cla, za účelem vyrovnání subvence, která byla přímo nebo nepřímo poskytnuta na zhotovení, výrobu, vývoz či přepravu jakéhokoli výrobku pocházejícího z nečlenské země Unie, jehož propuštění do volného oběhu působí újmu. Článek 2 tohoto nařízení definuje napadnutelné subvence. Jedná se o specifické subvence pro podnik, skupinu podniků nebo výrobní odvětví, popř. výrobních odvětví. Jsou specifické v případech,

---

¹⁸ JANATKA, František a kol. *Obchod v rámci Evropské unie a obchodní operace mimo členské země EU*. 1. vyd. Praha: ASPI Publishing, 2004. s. 48 ISBN 80-7357-006-8

kdy orgán, který subvenci poskytuje, výslovně omezí přístup k subvenci na určité podniky. Další okolnosti, za kterých jsou subvence považovány za specifické, jsou vyjmenovány v odstavcích 2, 3 a 4 tohoto článku. Výpočet výše napadnutelné subvence se počítá na základě výhody, kterou získal příjemce subvence a která bude zjištěna za posuzované období. Zpravidla se výše subvence určuje na jednotku subvencovaného výrobku dováženého do států Unie. Některé prvky mohou být z celkové výše odečteny, např. poplatky za podání žádosti nebo jiné náklady, které byly nezbytně vynaloženy, aby vznikl nárok na poskytnutí subvence, popř. aby byla získána nebo vývozní daně, cla která byla uložena na výrobky vyvážené do Unie zvláště k tomu účelu, aby se vyrovnala subvence.

Dále nařízení č. 597/2009 stanovuje, za jakých podmínek se zjišťuje a posuzuje vzniklá újma, obsahuje procesní pravidla pro zahájení řízení. Zde je důležité podotknout, že podnět pro zahájení řízení musí obsahovat důkazy o existenci napadnutelné, o způsobené újmě a o příčinné souvislosti mezi dovezenými výrobky označenými za subvencované a údajnou újmou. Pravidla pro šetření, uložení prozatímního opatření, závazky, uložení konečného vyrovnávacího cla, zastavení řízení bez přijetí opatření a přezkum, jsou také součástí tohoto nařízení.

Existuje velké množství různých názorů ať už na pozitivní přínos či naopak negativní vliv státních podpor. Rozehnalová (2006) uvádí, že například k pozitivním přínosům je počítáno (samozřejmě mimo obvykle dočasně nižší cenu pro spotřebitele) i význam, který mohou mít státní podpory pro ekonomiky rozvojových zemí (dosažení určitých sociálních a ekonomických cílů) či pro ekonomiky v transformaci (myšleno transformaci z centrálně řízených ekonomik na ekonomiku tržní).

Dle mého názoru na jedné straně EU velmi často přijímá opatření proti subvencovaným dovozům, na straně druhé sama velmi štědře dotuje především zemědělské odvětví. Těmito nepřiměřenými dotacemi dochází k poškozování zájmu ostatních států (vysoká cla na dovoz zemědělských produktů do EU) a bez těchto dotací by se pěstování určitých plodin výrobcům nevyplatilo. EU tak vlastně nedodrжуje zásady a principy volného mezinárodního obchodu, které si tak důležitě klade za cíl.

4 Regulace dovozu pro určité komodity

Obchod se zbožím je bezpochyby základem a převažujícím elementem obchodu jako takového. Na základě mnohostranných mezinárodních dohod, především GATT a poté WTO, dochází k postupnému odbourávání překážek obchodu a zvyšující se úrovni liberalizace světového obchodu. Obchodování v rámci mezinárodních trhů je daleko jednodušší a méně komplikované než v minulosti.

Ovšem navzdory trendu liberalizace přetrvávají některé citlivé oblasti, které si vynutily zvláštní režim zacházení. Zde je patrný určitý rozpor, kdy si na jedné straně EU klade za cíle přispívat k volnému a spravedlivému obchodování, k harmonickému rozvoji světového obchodu, postupnému odstranění omezení mezinárodního obchodu a na straně druhé dodnes pomocí vnějších ochranných opatření chrání své domácí výrobce před vlivy této liberalizace obchodu.

Mezi citlivé oblasti výrobních odvětví, kde EU rozdílně upravuje režim dovozu, popř. vývozu, bychom mohli zařadit především obchod se zemědělskými výrobky, jehož se týkají i oblasti geneticky modifikovaných organismů a sanitární a fytosanitární opatření. Složitá je i otázka technické legislativy výrobků a ochrana práv duševního vlastnictví. Těmto problematikám jsou věnovány následující kapitoly.

4.1 Dovoz zemědělských produktů

Zemědělská politika EU (CAP – Common Agricultural Policy) je politika s nejvyšším stupněm integrace a oblast obchodu se zemědělskými produkty je Uníí, jakožto největším dovozcem zemědělských výrobků na světě významně regulována. Obchod s těmito produkty patří jak z pohledu celosvětového, tak z pohledu integračních celků a jednotlivých států k velmi citlivým položkám a z řady ekonomických důvodů podléhá tato oblast vysokému stupni regulace. Jako ekonomické důvody můžeme uvést nutnost zajištění potravinové soběstačnosti, udržitelný rozvoj nebo odvrácení hrozeb hladu a chudoby.

Nesmíme ovšem opomenout fakt, že CAP je také často kritizována. Jak už bylo zmíněno, pěstování zemědělských produktů je štědře dotováno, stejně jako jejich

vývoz. Přestože CAP prošlo několika reformami, stále neumožňuje klasické tržní fungování. Dále tato politika poškozuje rozvojové země (uměle zvýšenou konkurenceschopností zemědělských produktů) a tím se EU dostává do rozporu se systémem všeobecných preferencí.¹⁹

Snahy v rámci GATT a poté WTO vždy směřovaly k liberalizaci obchodu se zemědělskými produkty, ovšem narážely na dva zásadní problémy, subvenci a protekcionismus. Po několika neúspěšných pokusech, nastal obrat a přijetím Dohody o zemědělství v rámci Uruguayského kola, došlo k částečnému zjednodušení a zprůhlednění situace v oblasti zemědělských produktů.

Tato dohoda významně liberalizuje obchod se zemědělskými produkty prostřednictvím snížení podpory vývozu v zemědělství, resp. snížením státní subvence vývozu zemědělských produktů. Státy, které Dohodu přijaly, se zavázaly k neposkytování subvencí, kromě stanovených výjimek v článku 9 této Dohody.

Také dochází ke snižování podpor, které získávají zemědělství výrobci (tento druh podpor má vliv na zkreslování cen zemědělských produktů na daném trhu, ty jsou díky státním zásahům vyšší). Domácí podpory (dotace) můžeme rozčlenit do tří skupin:

- blue box (tyto podpory by neměly mít nepříznivý vliv na mezinárodní obchod, jedná se o např. přímé platby, které jsou limitovány a poskytovány účelově na plochu nebo na počet zvířat),
- green box (dotace, které mají minimální rušivý účinek na mezinárodní obchod, nepředstavují nepřímou cenovou podporu a členské státy je mohou používat legálně, např. podpora výzkumu a vývoje, ochrana životního prostředí, pomoc při živelných pohromách),
- amber box (jedná se o typ podpor, které nepříznivě narušují hospodářskou soutěž a státy přijaly závazky k jejich postupnému snižování, např. plošné podpory cen placených zemědělcům).

---

¹⁹ EURACTIV.CZ. Společná zemědělská politika EU a její dopad na chudé obyvatele v rozvojových zemích. [online]. [cit. 6. 5. 2012]. Dostupné z: <http://www.euractiv.cz/zemedelstvi0/analyza/spolecna-zemedelska-politika-eu-a-jeji-dopad-na-chude-obyvatele-v-rozvojovych-zemich-009236>

Státy se také zavazují k postupnému snižování cel na zemědělské produkty, stejně tak kvót a dalších opatření, které narušují hospodářskou soutěž v této oblasti. Dohoda o zemědělství přispívá k výraznému otevření trhu se zemědělskými produkty a zároveň umožňuje rozvojovým zemím liberalizovat jejich trh pozvolněji.

EU také přijala závazky v rámci rozvojového programu z Dohy, jehož cílem je pokračující liberalizace mezinárodního obchodu a podpora rozvoje. Na jednáních tohoto programu jsou dále projednávány otázky a problémy týkající se oblasti obchodu se zemědělskými produkty. Opět se jedná o otázku volnějšího přístupu zemědělských výrobků na mezinárodní trh, což je v podstatě snižování a odbourávání cel. Dále jsou přijaty závazky, které dále pokračují v trendu snižování vývozních subvencí a dotací domácích výrobců a znovu je také projednávána problematika zvláštního a odlišného zacházení s rozvojovými zeměmi. Kromě těchto již dobře známých problematických oblastí se také dostalo zvýšené pozornosti otázce skryté podpory vývozu. „Jedná se především o potravinovou pomoc rozvojovým zemím, za kterou se ukrývá dotování vývozu, popř. poskytování výhodných vývozních úvěrů, poskytování záruky nebo pojištění těchto úvěrů, jež zvýhodňují takto dotované vývozce oproti vývozcům z těch zemí, kde se takové úvěry neposkytují nebo je jejich rozsah menší.“²⁰

Dovoz zemědělských výrobků do členských států EU upravuje nařízení Rady (ES) č. 1234/2007 ze dne 22. října 2007, kterým se stanoví společná organizace zemědělských trhů a zvláštní ustanovení pro některé zemědělské produkty. Dle článku 128 je v zásadě při obchodním styku se třetími zeměmi zakázáno vybírání jakýchkoli poplatků s účinkem rovnocenným clu a uplatňování jakýchkoli množstevních omezení nebo opatření s rovnocenným účinkem. Toto nařízení umožňuje Komisi stanovit povinnost předkládání dovozní licence pro tyto produkty: obilovin, rýže, cukru, osiva, olivového oleje a stolních oliv, lnu a konopí, čerstvého a zpracovaného ovoce a zeleniny, banánů, vína, živých rostlin, hovězího masa, vepřového masa, skopového a koziho masa, drůbežího masa, mléka a mléčných

---

²⁰ MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ. Světová obchodní organizace – WTO. [online]. [cit. 3. 3. 2012]. Dostupné z: <http://eagri.cz/public/web/mze/ministerstvo-zemedelstvi/zahranicni-vztahy/mezinarodni-organizace/svetova-obchodni-organizace-wto.html>

výrobků, vajec a zemědělského lihu. Na tyto vyjmenované produkty se vztahují sazby dovozního cla, které jsou stanovena společným celním sazebníkem. V určitých situacích mohou být dovozní cla pozastavena, popř. mohou být na určité výrobky uvalena dodatečná dovozní cla (obiloviny, rýže). Komise také spravuje dovozní celní kvóty takovým způsobem, aby vyloučila veškerou diskriminaci.

4.1.1 Sanitární a fytosanitární opatření

V rámci jednání WTO, konkrétně Uruguayského kola, byla přijata další, velmi důležitá Dohoda o uplatňování sanitárních a fytosanitárních opatření. Cílem této dohody je zajistit dostatečná opatření na ochranu zdraví lidí, zvířat i rostlin, včetně zdravého životního prostředí. Dohoda jednak stanovuje standardy masné produkce (sanitární opatření) a jednak standardy rostlinné produkce (fyto-sanitární opatření).

Základní podmínky pro přijímání opatření, které mají za účel chránit zdraví lidí, zvířat a rostlin, definuje článek 2, této dohody. Přijatá opatření nesmí být v rozporu s Dohodou, musí být založena na vědeckých zásadách, nesmí se uplatňovat způsobem, který by vytvářel skrytá omezení mezinárodního obchodu, budou uplatňována pouze v nutném rozsahu a opatření nebudou svévolně nebo neoprávněně diskriminovat členské státy, u nichž převažují stejné nebo podobné podmínky.

Ovšem některé stanovené standardy pro přijímání opatření jsou obtížně určována a jsou věcí státní suverenity, resp. každý členský stát k nim může mít jiný přístup. Ovšem jak uvádí Rozehnalová (2006) rozdílné normy a standardy mohou představovat závažnou překážku volného obchodu.²¹ Dochází tak ke zneužívání sanitárních a fytosanitárních opatření, která nejsou v rámci stávajících pravidel WTO opodstatněna zdravotními a bezpečnostními důvody za účelem zabránění vstupu levnějších výrobků na daný trh.²² Na druhou stranu právě Dohoda o sanitárních a fytosanitárních opatřeních stanovuje pravidla pro přijímání těchto standardů.

---

²¹ ROZEHNALOVÁ, Naděžda a TÝČ Vladimír. *Vnější obchodní vztahy Evropské unie*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2006. s. 134 ISBN 80-210-4073-4.

²² CZECHINVEST. Přístup evropských podnikatelů na třetí trhy. [online]. [cit. 7.5. 2012] Dostupné z: <http://www.czechinvest.org/data/files/pristup-evropskych-podnikatelu-na-treti-trhy-publikace-1221-cz.pdf>

Článek 3 stanovuje povinnost členských států Dohody, přijímat sanitární nebo fytosanitární opatření na základně mezinárodních norem, směrnic a doporučení, popř. zavedená opatření členů mohou mít vyšší úroveň sanitární nebo fytosanitární ochrany, pokud je to vědecky opodstatněno. Pokud je opatření založeno na mezinárodním standardu nebo mu odpovídá, má se za to, že je splněna podmínka vědeckého zdůvodnění.

Hodnocení rizik a určení přiměřené úrovně sanitární nebo fytosanitární ochrany určuje článek 5 Dohody. Pokud má některý z členských států pochybnosti o tom, že opatření jiného státu se neopírají o příslušné mezinárodní normy a omezuje, popř. hrozí omezením jeho exportu, může požadovat vysvětlení po tomto státu.

Mezi obsah dalších článků Dohody patří problematika zvláštního a rozdílného zacházení s rozvojovými státy, provádění kontroly, inspekce a homologace. Uvádí také postup konzultace a řešení sporů vzniklých z této Dohody mezi státy.

Co se týče EU, mají sanitární a fytosanitární opatření dopad jak na vnitřní trh, tak na vnější ekonomické vztahy Unie. Pravomoc přijímat tato opatření mají členské státy. Souvislost s danými opatřeními lze najít u nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 178/2002 ze dne 28. ledna 2002, kterým se stanoví obecné zásady a požadavky potravinového práva, zřizuje se Evropský úřad pro bezpečnost potravin a stanoví postupy týkající se bezpečnosti potravin.

4.1.2 Geneticky modifikované organismy

Otázka geneticky modifikovaných potravin a krmiv je velmi ožehavým tématem, ať už se týká jejího dopadu na zdravotnictví, etiky nebo obchodu. Už od prvního uvedení geneticky upravených potravin na trh se rozvinula mimořádná diskuze napříč národy, státy a světovými organizacemi. Názor a přístup k této problematice rozděluje především vyspělé země. EU zaujímá velmi kritický postoj a geneticky upravené potraviny i krmiva na vnitřním trhu podléhají velmi přísným kontrolám, nehledě na fakt, že jejich odbyt na daném trhu je problematický. Oproti tomu největší producenti geneticky modifikovaných organismů, USA, Brazílie a Argentina zaujímají postoj zcela opačný a tak se tato problematika stává předmětem sporů mezi těmito

zeměmi. Projednávání těchto sporů se dostalo i na půdu WTO, kdy si největší producenti geneticky modifikovaných organismů stěžovaly na přístup EU, která značně omezila dovoz těchto produktů.

Jak už bylo zmíněno, EU je zastáncem opatrného přístupu ke geneticky upraveným potravinám. Tato problematika je upravena ve dvou nařízeních a to v nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1829/2003 ze dne 22. září 2003 o geneticky modifikovaných potravinách a krmivech a nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1830/2003 o sledovatelnosti a označování geneticky modifikovaných organismů a o sledovatelnosti potravin a krmiv vyrobených z geneticky modifikovaných organismů a o změně směrnice 2001/18/ES.

Cílem nařízení č. 1829/2003 dle článku 1 je vytvořit základ pro zajištění vysoké úrovně ochrany lidského života a zdraví, stejně tak zvířat, životního prostředí a zájmů spotřebitele v souvislosti s geneticky modifikovanými potravinami a krmivy při současném zajištění řádného fungování vnitřního trhu.

Náplní nařízení č. 1830/2003 je stanovení rámce pro sledovatelnost produktů sestávajících z geneticky modifikovaných organismů, především potravin a krmiv které obsahují geneticky modifikované organismy. Dále upřesňuje postup pro označování, monitorování účinků na životní prostředí a popřípadě na zdraví, v případě nutnosti toto nařízení umožňuje stažení těchto produktů.

4.2 Výrobky a technická legislativa

Rozdílná technická legislativa u výrobku může sloužit jako překážka volného obchodu, která má zamezit vstupu určitých výrobků na trh. Na druhou stranu pokud je legislativa týkající se technických požadavků co nejvíce sjednocena, může přispět k otevření trhů a k jednoduššímu uskutečňování mezinárodních obchodů. Technická legislativa má za úkol zajistit vstup na trh pouze těm výrobkům, které jsou bezpečné vůči životu a zdraví lidí, stejně tak i zvířat a nepůsobí škody na majetku. Často se ovšem požadavky technické legislativy (technické standardy, požadavky na balení, značení a kvalitu) pohybují na hranici mezi zajištěním bezpečnosti a nedovolenou překážkou obchodování.

Této problematice byl věnován prostor i během jednání Uruguayského kola. Dohoda o technických překážkách obchodu, která byla na těchto jednáních uzavřena, se zabývá definicí předpisů a standardů a možnostech odchylek národních standardů od mezinárodních. Účinek této dohody dopadá na všechny druhy výrobků, včetně zemědělských, ale netýká se sanitárních a fytosanitárních opatření. Dále dohoda stanovuje, že účelem technických předpisů a norem nesmí být diskriminace dovážených výrobků vůči stejným nebo obdobným domácím výrobkům. Současně podporuje používání mezinárodních norem, harmonizaci a vzájemné uznávání technických předpisů mezi státy.

EU upravuje technickou legislativu v rámci primárního práva a tato oblast je uvedena v článku 28 Smlouvy o založení EU (zákaz kvantitativních restrikcí a opatření s obdobným účinkem).

4.3 Dovoz zboží porušujícího práva duševního vlastnictví

Ochrana duševního vlastnictví je velmi důležitým prvkem mezinárodního obchodu. Ať už z pohledu výrobce, který vykládá nemalé prostředky na vývoj a výzkum svých výrobků a duševní vlastnictví je jeho nejcennějším aktivem nebo z pohledu spotřebitelů, kteří chtějí kvalitní výrobek s předpokládanými vlastnostmi od původního výrobce. S rostoucí liberalizací a rozvojem světových trhů nabývá téma ochrany duševního vlastnictví na čím dál, tím většího významu. Přesto je ochrana duševního vlastnictví velmi složitá a vymahatelnost práv v této oblasti je komplikovaná. S porušením těchto ochranných práv se při dovozu do EU setkáváme denně, nejčastěji ve formě padělaného zboží nebo pirátských kopií autorských děl či zvukových záznamů.

Aspekty duševního vlastnictví na mezinárodní úrovni upravuje především Dohoda TRIPS (Trade Related Intellectual Property Rights), která byla přijata v rámci vzniku WTO. Tato dohoda má klíčový význam pro EU. Členské země, stejně jako Unie samotná, jsou smluvními stranami této dohody. „Mezi cíle dohody TRIPS se řadí omezení překážek světového obchodu, propagace účinné a přiměřené ochrany práv duševního vlastnictví a především, aby se uskutečňovala opatření a postupy

vymáhání těchto práv nestaly bariérami legitimního obchodu. Nejdůležitější principy této dohody jsou technologický pokrok a nediskriminace. Ovšem to, co nejvíce odlišuje TRIPS od dalších mnohostranných dohod je, že umožňuje vynucovat daná práva a klade velký důraz na vynucovací mechanismy. V průběhu konference v Dohá je dohoda TRIPS dále projednávána, především některé sporné části této dohody (např. otázka geografického označení).“²³

EU upravovala problematiku ochrany duševního vlastnictví prostřednictvím nařízení č. 3295/94, které vstoupilo v platnost krátce před přijetím Dohody TRIPS. Toto nařízení bylo postupem času nahrazeno komplexnější úpravou v Nařízení Rady (ES) č. 1383/2003 o přijímání opatření celních orgánů proti zboží podezřelému z porušení určitých práv duševního vlastnictví a o opatřeních, která mají být přijata proti zboží, o kterém bylo zjištěno, že tato práva porušilo. Přestože tyto nařízení mají určité nedostatky, EU disponuje vysokou úrovní ochrany práv duševního vlastnictví. Stále je však ohrožována třetími zeměmi, ve kterých není ochrana duševního vlastnictví na tak vysoké úrovni a dochází k poškozování evropských výrobců.

---

²³ BUSINESSINFO. Dohoda o právech duševního vlastnictví souvisejících s obchodem TRIPS. [online].[cit. 7. 5. 2012]. Dostupné z: <http://www.businessinfo.cz/cz/clanek/pravni-prostredi-celni-problematika/dohoda-o-pravech-dusevniho-vlastnictvi/1000487/4792/>

5 Ochrana proti dumpingu

Se vzrůstajícím trendem liberalizace mezinárodního obchodu a s tím souvisejícím postupným uvolňováním dovozu, je nutné zavést ochranná opatření proti různým nekalým praktikám. Jak už bylo zmíněno v předcházejících kapitolách této práce, jedná se o praktiky jako je státní podpora exportu, padělání zboží chráněného autorskými právy a dumping. V rámci SOP má Unie k dispozici řadu autonomních a smluvních nástrojů, které mají za účel chránit obchodní zájmy členských států před těmito nedovolenými praktikami. V této kapitole se budeme věnovat antidumpingovým opatřením, jež mají chránit členské země před škodami vznikajícími v důsledku importu tohoto zboží.

5.1 Pojem dumping

Antidumpingová opatření bychom mohli považovat, z pohledu dovozních zemí, jako velmi efektivní nástroj k ochraně jak domácího trhu, tak domácích výrobců, kterým je působena importem dumpingových výrobků újma. Názory na problematiku antidumpingu nejsou jednoznačné. Na jednu stranu existuje názor, který zavrhuje uvalování antidumpingových cel jakožto překážku liberalizace obchodu (dochází k umělému zvyšování cen výrobků a ztrátám z výhod liberalizace). Na straně druhé je názor, který opodstatňuje antidumpingová opatření jako ochranu domácích výrobců před dumpingovými výrobky. „Ovšem nesmíme opomenout fakt, že pokud dumping trvá dlouhodobě, působí nemalou újmu domácímu průmyslu a za jistých okolností může vést až k jeho zániku.“²⁴

Dumping je nelegální, obchodní praktika, díky níž dochází k narušení soutěže na daném trhu, prostřednictvím dovozu výrobku z podniku třetího státu za dumpingové ceny, jež jsou nižší, než ceny výrobku na daném trhu. Důsledkem nižší ceny dováženého výrobku, než je cena výrobku prodávaného domácím výrobcem, je znevýhodnění a poškození výrobců v členských státech Unie. Je ovšem nutné rozlišovat obyčejné nabízení nižších cen, jež jsou důsledkem nízkých výrobních nákladů, popř. vyšší produktivity, od dumpingových cen.

---

²⁴ ROZEHNALOVÁ, Naděžda a TÝČ Vladimír. *Vnější obchodní vztahy Evropské unie*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2006. s. 148 ISBN 80-210-4073-4.

„Státy nebo společnosti mají různé důvody, proč se uchylují k dumpingu. Ať už se jedná o strategické důvody, např. odstranění konkurenta z trhu a zaujmout na daném trhu monopolní postavení. Tento typ dumpingu je charakteristický svým dlouhodobým trváním a vžilo se pro něj označení predátorský dumping. Může se také jednat o důvody taktické, např. snaha o umístění části nadúrody zemědělských produktů na zahraniční trhy i za nižší cenu, nebo může dumping sloužit jako nástroj marketingové kampaně.“²⁵

Z hlediska WTO upravuje antidumpingová opatření a jejich problematiku článek VI GATT 1994 a Dohoda o provádění článku VI GATT 1994. Tato Dohoda obsahuje podrobná pravidla zejména pro výpočet dumpingu, prostupy pro zahájení a provádění daného šetření, včetně zjišťování a zpracování informací. Dále stanovuje proces zavádění prozatímních opatření, zavádění a vybírání antidumpingových cel, doby jejich trvání a zveřejňování informací, které souvisí s antidumpingovým šetřením. S cílem zajistit řádné dodržování těchto pravidel byla ustanovení této Dohody co nejvíc přijata do právních předpisů Unie, resp. do Nařízení Rady (ES) č. 1225/2009 ze dne 30. listopadu 2009 o ochraně před dumpingovým dovozem ze zemí, které nejsou členy Evropského společenství.

Hlavní kritérium při stanovení, zdali se jedná, či nejedná o dumpingový výrobek, není vztah mezi cenou dováženého výrobku a cenou na trhu země, do níž je výrobek dovážen, ale vztah mezi cenou vyváženého výrobku a jeho běžnou hodnotou. Dle článku 1 Nařízení Rady (ES) č. 1225/2009 ze dne 30. listopadu 2009 o ochraně před dumpingovým dovozem ze zemí, které nejsou členy Evropského společenství, je výrobek považován za dumpingový, jestliže je vývozní cena výrobku vyváženého do Společenství nižší, než je v běžném obchodním styku srovnatelná cena obdobného výrobku určeného pro spotřebu v zemi vývozu. Obdobným výrobkem se rozumí výrobek, který je podobný ve všech ohledech s posuzovaným výrobkem, popř. má takové parametry, které se úzce podobají vlastnostem posuzovaného výrobku.

---

²⁵ SVOBODA, Pavel. *Právo vnějších vztahů EU*. 1. vyd. Praha: C. H. Beck, 2010. s. 151 ISBN 978-80-7400-352-3

K prokázání, že se jedná v daném případě o dumping, má Komise povinnost porovnat běžnou cenu výrobku (tj. cenu, za kterou je výrobek prodáván v zemi vývozu) s vývozní cenou (tj. cenu, za kterou je výrobek prodáván na dovozním trhu). Pokud Komise zjistí, že vývozní cena je nižší než běžná cena, podniká ochranná opatření většinou v podobě antidumpingového cla. „Je velmi podstatné, aby výše antidumpingového cla nepřesáhla rozdíl mezi cenou běžnou a dumpingovou a nestala se tak překážkou dovozu daného výrobku. Hodnota cla má pouze dorovnat vzniklý rozdíl. Dovozece daného výrobku také může přesvědčit na základě důkazů Komisi o poctivosti svých cen, a pokud výrobci dá Komisi za pravdu, pak je clo v plné výši vráceno. Dovozece se také může proti antidumpingovému clu odvolat a tu u prvoinstančního soudu Evropského soudního dvoru (ESD).“²⁶

5.2 Nařízení Rady (ES) č. 1225/2009

5.2.1 Stanovení běžné hodnoty a vývozní ceny

Jak už bylo zmíněno, nařízení č. 1225/2009 vymezuje postup při dumpingovém dovozu výrobků. Na začátku každého šetření je nezbytným krokem stanovení běžné hodnoty daného výrobku, jež se nejčastěji zakládá na cenách, které byly nebo mají být zaplacený nezávislým odběratelem v zemi vývozu při běžném obchodním styku. Resp. jde o běžnou cenu výrobku na domácím trhu vyvážející země. Ovšem může nastat případ, kdy v zemi vývozce nejsou obdobné výrobky prodávány ani vyráběny, v takové situaci se běžná cena určuje na základě cen jiných prodejců nebo výrobců. Jestliže obdobné výrobky v běžném obchodním styku nejsou prodávány vůbec nebo jen v neuspokojivém množství (např. prodávající má monopol) nebo tento prodej neumožňuje z důvodu zvláštní situace na trhu přiměřené srovnání, určí se běžná hodnota obdobného výrobku na základě výrobních nákladů v zemi původu. Pokud je dovoz uskutečňován ze zemí bez tržního hospodářství, pak se běžná hodnota určí na základě ceny nebo početně zjištěné hodnoty ve třetí zemi s tržním hospodářstvím

---

²⁶ JANATKA, František a kol. *Obchod v rámci Evropské unie a obchodní operace mimo členské země EU*. 1. vyd. Praha: ASPI Publishing, 2004. s. 48 ISBN 80-7357-006-8

nebo ceny, za niž se prodává výrobek z takové třetí země do jiných zemí, nebo v případě, že to není možné, na jakémkoli jiném přiměřeném základě.

Pro výpočet dumpingového rozpětí je důležitý i druhý parametr, který je ve vztahu s běžnou hodnotou, a tím je vývozní cena. Článek 2 definuje vývozní cenu jako cenu skutečně zaplacenou nebo cenu, kterou je třeba zaplatit, za výrobek prodaný za účelem vývozu ze země vývozu do Společenství. Pokud vývozní cena neexistuje, popř. je-li cena za výrobek stanovena v rámci spojení nebo obchodní dohody o vyrovnání mezi vývozcem a dovozcem nebo třetí stranou, je jakýkoli odkaz na vývozní cenu nemožný. V tomto případě se vývozní cena stanovuje na základě ceny, za níž byl dovezený výrobek poprvé prodán kupujícímu, a pokud tento základ dané okolnosti neumožňují, pak se vývozní cena počítá dle jakéhokoliv jiného přiměřeného základu (provedou se veškeré úpravy, které zohledňují náklady i zisk).

5.2.2 Srovnání běžné hodnoty s vývozní cenou

Poté, co Komise vyčíslí běžnou hodnotu a vývozní cenu výrobku, provede spravedlivé srovnání těchto cen. Srovnání se provádí na stejné obchodní úrovni a na základě prodeje, který se uskutečnil ve stejné nebo v co nejbližší době. Pokud nelze běžnou hodnotu porovnat s vývozní cenou, pak se provedou nezbytné úpravy pro činitele, jež uvádí článek 2 tohoto Nařízení. Jedná se především o úpravu fyzických vlastností výrobků, dále dovozních poplatků a nepřímých daní, různých množstevních rabatů a slev z cen, úpravy o rozdíly v obchodních úrovních, zohlednění nákladů na dopravu, pojištění, manipulaci, nakládku a vedlejších nákladů, balení, poskytnutí úvěrů, měnové přepočty, provizí a jiných činitelů (pouze u případů, kdy tyto činitele ovlivňují srovnatelnost cen). Už ze samotného výčtu těchto úprav vyplývá, že převedení daných hodnot na stejný základ je složitým procesem. Částka, o níž přesahuje běžná hodnota výrobku vývozní cenu, je dumpingové rozpětí.

5.2.3 Stanovení újmy

Aby Komise mohla přijmout ochranná opatření ve formě antidumpingových cel, musí být způsobena újma výrobního odvětví EU, její hrozba nebo závažné zpoždění

při zavádění některého výrobního odvětví Unie. Pod pojmem výrobní odvětví EU se rozumí výrobci daného produktu jako celek, popř. ti z výrobců, jejichž společná produkce tvoří podstatnou část celkové produkce v Unii.

Stanovení újmy se musí zakládat na skutečných a pravdivých důkazech, a musí vycházet z objektivního posouzení:

- objemu dumpingového dovozu,
- ceny dumpingového dovozu,
- následného účinku na dané průmyslové odvětví EU.

5.2.4 Zahájení řízení a průběh šetření

Nařízení č. 1225/2009 stanovuje postup pro zajištění objektivního a rychlého šetření vzniklé situace. Komise zahajuje řízení na základě návrhu na zahájení řízení od výrobců dotčeného výrobku, popř. sdružení, které jedná jménem daného výrobního odvětví (v případě, že jejichž souhrnná výroba tvoří více než 50 % celkové výroby EU). Podnět, k zahájení antidumpingového řízení musí zahrnovat důkazy o existenci dumpingu, o způsobené újmě a o příčinné souvislosti mezi dumpingem a způsobenou újmou. Další náležitosti, které daný podnět musí obsahovat, jsou vyjmenovány v článku 5. Po obdržení stížnosti, která obsahuje veškeré potřebné náležitosti, Komise zveřejní oznámení v Úředním věstníku EU o otevření antidumpingového řízení. Maximální lhůta pro provedení šetření podle tohoto nařízení je 15 měsíců.

Pokud jsou důkazy o existenci dumpingu uvedené v návrhu na zahájení řízení dostatečné, pak Komise do 45 dnů od doručení návrhu, zahajuje šetření ve spolupráci s členskými státy. Šetření se týká dumpingu i újmy a je prováděno současně. Komise, za účelem shromáždění potřebných informací zašle, zúčastněným stranám dotazníky a k jejich vyplnění poskytnu lhůtu nejméně 30 dnů. Komise může požádat členské země o poskytnutí informací týkající se dané záležitosti, dále aby provedly inspekce a kontroly především u dovozců, obchodníků a výrobců. Běžný způsob je provádění inspekce Komisí na místě, za účelem prozkoumání písemností zúčastněných stran. Komise také může provádět šetření ve třetích zemích a organizovat setkání se zúčastněnými stranami, aby mohly být

vyjádřeny opačné názory. Šetření se za běžných okolností ukončí do patnácti měsíců od svého zahájení.

5.2.5 Prozatímní opatření

Pokud dojde ke zjištění existence dumpingu, včetně způsobení újmy, a pokud si daná situace vyžaduje okamžité jednání, pak Komise ukládá prozatímní clo, aby chránila své ekonomické zájmy. Clo slouží jako prostředek k zabránění vzniku dalších škod danému výrobnímu odvětví a po jeho zaplacení jsou výrobky propuštěny na jednotný trh. Článek 7 stanovuje výši prozatímního antidumpingového cla, která nesmí překročit předběžně zjištěné dumpingové rozpětí a musí být nižší než toto rozpětí, pokud nižší clo postačuje k odstranění újmy způsobené výrobnímu odvětví Společenství. Prozatímní clo může být uloženo nejdříve 60 dnů a nejpozději devět měsíců po zahájení antidumpingového řízení, ukládá se nejdéle na dobu šesti měsíců. O stanovení prozatímních opatření uvědomuje Komise Radu a členské státy EU.

5.2.6 Závěr řízení

Pokud Komise dojde ke konečnému zjištění, ze kterého vyplývá existence dumpingu a jím způsobená újma, uloží Rada konečné antidumpingové clo. Rada musí hlasovat prostou většinou a na základě návrhu Komise. Článek 9 odst. 4 stanovuje, že výše antidumpingového cla nesmí přesahovat zjištěné dumpingové rozpětí a musí být nižší než toto rozpětí, pokud menší clo postačuje k odstranění újmy způsobené výrobnímu odvětví EU. V opatření se stanovuje výše cla po každého dodavatele nebo pro danou zemi, který dováží dumpingový výrobek. Konečné antidumpingové clo je uloženo bez diskriminace na dovoz výrobku nezávisle na jejich původu a vybírá se vedle ostatních cel, daní a jiných poplatků.

„Pokud nastane situace, kdy dovozce v důsledku uplatnění antidumpingového cla, ještě více sníží cenu daného výrobku, je možnost tato cla pružně zvýšit a to

prostřednictvím rychlé revize ceny výrobku, která stanoví novou hodnotu antidumpingových opatření.“²⁷

Šetření také může být ukončeno bez uložení prozatímního nebo konečného cla, pokud Komise obdrží uspokojivé dobrovolné závazky, prostřednictvím kterých se dodavatel zaváže, že změní ceny svých výrobků nebo přestane dovážet výrobky za dumpingové ceny. Již vybrané clo také může být na základě rozhodnutí Komise vráceno, pokud dovozce daného výrobku prokázal, že dumpingové rozpětí bylo odstraněno nebo sníženo natolik, že je nižší než antidumpingové clo. Vyšetřovací proces může být ukončen bez přijetí ochranných opatření, pokud žalující strana stáhne svou stížnost a také pokud přijetí těchto opatření není v zájmu Unie jako celku.

Dle článku 11 odst. 1 a odst. 2, antidumpingové opatření zůstává v platnosti pouze po takovou dobu, která je nezbytná k vyrovnaní účinku dumpingu, jenž působí újmu. Clo pozbývá platnosti pět let po uložení nebo pět let od ukončení posledního přezkumu daných opatření. Článek obsahuje i postup při zahájení přezkumu. Přezkum provádí Komise z vlastního podnětu nebo na žádost podanou výrobcí v EU. Clo platí i v době přezkumu.

5.3 Aktuální antidumpingová opatření

V současné době EU má antidumpingová opatření vůči cca 80 výrobkům. Největší množství z těchto dumpingových výrobků pochází z Čínské lidové republiky, ať už se jedná o hliníková kola pro motorová vozidla, některé svíčky, svíce a podobné výrobky, plastové pytle a sáčky, zapalovače kapesní plynové a další výrobky. Velké množství opatření Unie také přijímá vůči výrobcům z Indie (některé sady uhlíkových elektrod, sulfanilová kyselina), Thajska (ruční paletové vozíky a jejich základní díly, svařované trubky, mechanismy kroužkových pořadačů) a Indonésie (nasycené mastné alkoholy a jejich směsi). Výčet zemí a výrobků je pouze

---

²⁷ SVOBODA, Pavel. *Právo vnějších vztahů EU*. 1. vyd. Praha: C. H. Beck, 2010. s. 165 ISBN 978-80-7400-352-3

ilustrativní, veškeré probíhající antidumpingové řízení jsou k nalezení na internetových stránkách českého Ministerstva průmyslu a obchodu.²⁸

Co se týče mého názoru na dumping jako takový, ztotožňuji se spíš s liberálním postojem k antidumpingu. Antidumpingová opatření vyhovují především vyspělým státům a to i přes to, že WTO se snaží v této oblasti pomáhat rozvojovým zemím. Nehledě na fakt, že antidumpingové dohody se nevztahují na veškeré zboží a existují výjimky. Stejně tak i cenu výrobku, ve které je započteno antidumpingové clo, nakonec zaplatí konečný spotřebitel. Takže si myslím, že antidumpingová opatření jsou spíše překážkou volného obchodování na světových trzích.

---

²⁸ MINISTERTSVO PRŮMYSLU A OBCHODU. Databáze antidumpingových a protisubvenčních řízení EU vůči dovozům ze třetích zemí. [online]. [cit. 25. 4. 2012]. Dostupné z: <http://www.mpo.cz/cz/prehled-ad-as.html>

6 Závěr

Evropská unie se za dobu svého trvání stala významným integračním uskupením, které výrazně ovlivňuje celosvětový obchod. Prostřednictvím společné obchodní politiky, EU naplňuje základní princip mezinárodního obchodu – liberalizaci, aktivně vybízí k otvírání trhů a jejich rozvoji, podporuje obchod s rozvojovými zeměmi prostřednictvím preferenčních opatření, a to v souladu s cíly a zásadami Světové obchodní organizace. Členské státy se opírají o jednotnou celní politiku, zahrnující společný celní sazebník a celní kodex a prostřednictvím ochranných opatření chrání své zájmy před nedovolenými obchodními praktikami.

Práce si kladla za cíl představit hlavní podstatu a fungování společné obchodní politiky, včetně nástrojů a principů této politiky. V dalších kapitolách navazovalo na toto téma rozebrání právní úpravy obchodní politiky, především přiblížení důležitých nástrojů v rámci ochranných opatření vůči dovozu výrobků do států EU. Hlavní náplní této práce bylo rozebrání ochranných opatření v oblasti dovozu, dále řešení problematiky importu specifických komodit, především zemědělských výrobků a zhodnocení ochranných opatření proti dovozu subvencovaných a dumpingových výrobků.

Ačkoliv EU respektuje trend rostoucí liberalizace světového obchodu a především v oblasti cel neklade zbytečné překážky při dovozu výrobků do členských zemí, stále uplatňuje určitá opatření proti importu z nečlenských států, která jsou označována za druhou generaci obchodních překážek. V těchto opatření můžeme zpozorovat určité znaky protekcionismu. Tato druhá generace obchodní překážek již není tak snadno rozpoznatelná a je skryta ve formě technických požadavků, popř. má podobu sanitárních nebo fytosanitárních opatření. Opatření jsou přijímána ať už z ekonomických (ochrana nezletilých odvětví), bezpečnostních nebo politických důvodů. Ne vždy, jsou tyto důvody dostatečně opodstatněny, a v některých případech se může jednat o pouhou zástěrku pro získání ekonomické výhody, popř. snahy o určitou diskriminaci dovážených výrobků. Jak už bylo v této práci zmíněno, nejvíce je regulován dovoz v oblasti zemědělských produktů.

I přes nejednotnou úpravu ochranných opatření a určité protekcionistické zásahy, EU disponuje efektivním systémem ochranných opatření uplatňovaným při dovozu výrobků na území členských států.

Seznam použité literatury

- CIHELKOVÁ, Eva. *Vnější ekonomické vztahy Evropské unie*. 1. vyd. Praha: C. H. Beck, 2003. 709 s. ISBN 80-7179-804-5.
- CIHELKOVÁ, Eva a kol. *Světová ekonomika: obecné trendy rozvoje*. 1. vyd. Praha: C. H. Beck, 2009. 273 s. ISBN 978-80-7400-155-0
- FOJTÍKOVÁ, Lenka. *Společná obchodní politika Evropské unie*. 1. vyd. Ostrava: VŠB-TU, 2007. 133 s. ISBN 978-80-248-1076-8
- FOJTÍKOVÁ, Lenka a LEBIEDZIK Marian. *Společné politiky EU: historie a současnost se zaměřením na Českou republiku*. 1. vyd. Praha: C. H. Beck, 2008. 179 s. ISBN 978-80-7179-939-9.
- JANATKA, František a kol. *Obchod v rámci Evropské unie a obchodní operace mimo členské země EU*. 1. vyd. Praha: ASPI Publishing, 2004. 296 s. ISBN 80-7357-006-8
- ROZEHNALOVÁ, Naděžda a TÝČ Vladimír. *Vnější obchodní vztahy Evropské unie*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2006. 207 s. ISBN 80-210-4073-4.
- SVOBODA, Pavel. *Liberalizace obchodu zbožím v právu Evropské unie*. 1. vyd. Praha: C. H. Beck, 2003. 238 s. ISBN 80-7179-815-0.
- SVOBODA, Pavel. *Úvod do evropského práva*. 3. vyd. Praha: C. H. Beck, 2010. 328 s. ISBN 978-80-7400-313-4
- SVOBODA, Pavel. *Právo vnějších vztahů EU*. 1. vyd. Praha: C. H. Beck, 2010. 264 s. ISBN 978-80-7400-352-3
- TÝČ, Vladimír. *Úvod do mezinárodního a evropského práva*. 2. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2010. 99 s. ISBN 978-80-210-5163-8

Internetové zdroje

BUSINESS INFO

<http://www.businessinfo.cz/cz/>

CZECH INVEST

<http://www.czechinvest.org>

EURACTIV.CZ.

<http://www.euractiv.cz>

EUROPA, OFICIÁLNÍ INTERNETOVÉ STRÁNKY EU:

http://europa.eu/legislation_summaries/customs/index_cs.htm#s_481

EUROSKOP, VĚCNĚ O EVROPĚ:

<http://www.euroskop.cz>

EU4JOURNALIST

<http://www.eu4journalists.eu/index.php/basics/czech/C52/>

MINISTERSTVO PRŮMYSLU A OBCHODU:

<http://www.mpo.cz/cz/prehled-ad-as.html>

MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ:

<http://eagri.cz/public/web/mze/ministerstvo-zemedelstvi/zahranicni-vztahy/mezinarodni-organizace/svetova-obchodni-organizace-wto.html>

NOVINKY

<http://tema.novinky.cz/evropska-unie>

ÚŘAD PRŮMYSLOVÉHO VLASTNICTVÍ

<http://www.upv.cz>

SVĚTOVÁ OBCHODNÍ ORGANIZACE:

<http://www.wto.org>

Seznam zkratk

CAP	Common Agricultural Policy
EHS	Evropské hospodářské společenství
ES	Evropské společenství
ESD	Evropský soudní dvůr
EU	Evropská unie
GATS	General Agreement on Trade in Services
GATT	General Agreement on Tariff and Trade
GSP	General system of Preferences
SFEU	Smlouva o fungování Evropské unie
SPO	Společná obchodní politika
TARIC	Integrated Tariff of the European Communities
TRIPS	Trade Related Aspects of Intellectual Property rights
WTO	World Trade Organization – Světová obchodní organizace

Prohlášení o využití výsledků bakalářské práce

Prohlašuji, že

- jsem byl seznámen s tím, že na mou bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. – autorský zákon, zejména § 35 – užití díla v rámci občanských a náboženských obřadů, v rámci školních představení a užití díla školního a § 60 – školní dílo;

- beru na vědomí, že Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava (dále jen VŠB-TUO) má právo nevýdělečně, ke své vnitřní potřebě, bakalářskou práci užít (§ 35 odst. 3);

- souhlasím s tím, že bakalářská práce bude v elektronické podobě archivována v Ústřední knihovně VŠB-TUO a jeden výtisk bude uložen u vedoucího bakalářské práce. Souhlasím s tím, že bibliografické údaje o bakalářské práci budou zveřejněny v informačním systému VŠB-TUO;

- bylo sjednáno, že s VŠB-TUO, v případě zájmu z její strany, uzavřu licenční smlouvu s oprávněním užít dílo v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;

- bylo sjednáno, že užít své dílo, bakalářskou práci, nebo poskytnout licenci k jejímu využití mohu jen se souhlasem VŠB-TUO, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly VŠB-TUO na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše).

V Ostravě dne .....

.....
jméno a příjmení studenta